ISSN 2277 - 5730
AN INTERNATIONAL MULTIDISCIPLINARY
QUARTERLY RESEARCH JOURNAL

AJANTA

Volume - X Issue - II April - June - 2021

ENGLISH PART - III / MARATHI

Peer Reviewed Refereed
and UGC Listed Journal

Journal No. 40776

ज्ञान-विज्ञान विमुक्तये

IMPACT FACTOR / INDEXING
2019 - 6.399
www.sjifactor.com

❖ EDITOR ❖
Asst. Prof. Vinay Shankarrao Hatole
M.Sc (Maths), M.B.A. (Mktg.), M.B.A. (H.R.),
M.Drama (Acting), M.Drama (Prod. & Dir.), M.Ed.

❖ PUBLISHED BY ❖

Ajanta Prakashan
Aurangabad. (M.S.)

CONTENTS OF ENGLISH PART - III

S. No.	Title & Author	Page No.
1	A Review; Potential Drugs and Remedies for the Treatment of COVID-19 **Mr. Sunil Pandurang Gawali**	1-11
2	National Policy on Disaster Management with the Context of 'Covid 19': Basic Legal Aspects **Dr. Suresh G. Santani**	12-17
3	Welcoming the New Future after Covid-19: "The New Normal" **Dr. Nilima Rajaram Mirajkar**	18-23
4	The Role of Telegram Groups in Teaching Learning Process and Administration Related Communication of HEIs **Dr. Ghegade Shantilal Indrabhan**	24-28
5	Use of ICT Based Google Classroom for Effective Language Teaching **Dr. Kalyan D Sonawane**	29-34
6	Role of Primary Health Centres Services in Covid19 with Special Reference to South Raigad District **Mr. Sanjay Jagannath Kasabe**	35-42
7	Effect of COVID -19 Pandemic on Academic Library Services **Anant Marotrao Thorat** **Dr. Vilas P. Ubhad**	43-47
8	Impact of Covid -19 on Cashew Management at Konkan - With Special Reference to Ratnagiri and Sindhudurg Region **Prof. Satish S. Kadam**	48-58
9	Study of Physical and Optical Properties of Pure ZnO and Cd Doped ZnO Nanostructures and Antibaterial Activities **R. S. Shaikh**	59-73
10	Covid19 Pandemic and Indian Health Service **S. V. Rankhamb**	74-77
11	Importance of Yoga in a Stress Management **Mr. Waman Ramrao Kakade**	78-81

CONTENTS OF MARATHI

अ.क्र.	लेख आणि लेखकाचे नाव	पृष्ठ क्र.
१	भारतातील आरोग्य पर्यटन **प्रा. डॉ. अनिल निवृत्ती शिंदे**	१-५
२	कोरोना महामारीच्या पार्श्वभूमीवर प्लेग या साथीच्या आजाराचा इतिहास **प्रा. डॉ. अशोक ज्ञानदेव पाटील**	६-९
३	कोविड-१९ चा आंतरराष्ट्रीय संबंधावर परिणाम **डॉ. प्रा. किशोर कल्लापा म्हेत्री**	१०-१३
४	कोविड-१९ चा सामाजिक आर्थिक परिणाम **प्रा. डॉ. नाथिराम लक्ष्मण राठोड**	१४-१८
५	कोविड-१९ चे भारतावर झालेले परिणाम **डॉ. परदेशी सुनील लक्ष्मण**	१९-२१
६	कोरोना महामारीचा विविध घटकांवरील मानसिक परिणाम **डॉ. सुधाकर शिवाजी जाधव**	२२-२९
७	साथीचे इतर आजार आणि कोरोना यांचा तुलनात्मक फरक **डॉ. प्रभाकर गणपत गावंड**	३०-३६
८	कोरोना साथीचा आजार आणि मानसिक आजार आणि उपाय **डॉ. पुरूषोत्तम परीट** **डॉ. पराग पाटील**	३७-४०
९	आत्मनिर्भर भारत अभियानाचा विश्लेषणात्मक अभ्यास **डॉ. पराग वसंतराव पिंपळापुरे**	४१-४८
१०	कोव्हीड काळातील शिक्षण पद्धती शिक्षक आणि साहित्य **प्रा. डॉ. रवींद्र सोमोशी**	४९-५३
११	कोवीड १९ चे भारतीय समाजावरील परिणाम **प्रा. डॉ. संजय उत्तम बेंद्रे**	५४-५७
१२	कोव्हीड १९ चा शासकीय आश्रय शाळेतील विद्यार्थ्यांच्या शिक्षणावर झालेला परिणाम **डॉ. शिवाजी टाकळकर** **श्री. संतोष लांडे**	५८-६२

VOLUME - X, ISSUE - II - APRIL - JUNE - 2021
AJANTA - ISSN - 2277 - 5730 - IMPACT FACTOR - 6.399 (www.sjifactor.com) CC-4

१. भारतातील आरोग्य पर्यटन

प्रा. डॉ. अनिल निवृत्ती शिंदे
भूगोल विभाग प्रमुख, डॉ. सी.डी. देशमुख कॉलेज रोहा, ता. रोहा, जि. रायगड.

गोषवारा

आपल्याच देशाच्या एका प्रदेशातून दुसऱ्या प्रदेशात किंवा एका देशातून दुसऱ्या देशात वैद्यकीय सेवा मिळविण्यासाठी प्रवास करण्याची कृती म्हणजे आरोग्य पर्यटन होय थोडक्यात जेथे दीर्घकाळ प्रतीक्षा न करता स्वस्त खर्चात रूग्णांना विशेष उपचार दिले जातात.अशा ठिकाणी हे वैद्यकीय पर्यटन जास्त होते. भारत जगातील वैद्यकीय पर्यटनाचे मुख्य केंद्र बनले आहे. जागतिक पातळीवरील तंत्रज्ञान आणि कार्यपद्धती, जागतिक दर्जाचे डॉक्टर आणि परिचारिका, अतिशय कमी खर्चात भारतात उपचारांची उपलब्धता यासारखी अनेक कारणे यासाठी जबाबदार आहेत. वैद्यकीय पर्यटनाने भारताच्या अर्थव्यवस्थेला चालना दिली आहे. भारतात वैद्यकीय पर्यटनाला भरपूर वाव आहे. भारताचा वैद्यकीय पर्यटनाच्या कारभाराने पन्नास अब्ज रुपयांचा आकडा केंव्हाच पार केला आहे. अमेरिका,युरोपातील आणि इतर आशियायी देशांच्या तुलनेत येथे स्वस्त, अत्याधुनिक आणि पांरपारीक चिकित्सा सेवा उपलब्ध असल्याने जगाच्या नकाशात भारत वैद्यकीय पर्यटनाच्या बाबतीत उदयोन्मुख केंद्र म्हणून पुढे येत आहे. म्हणूनच भारतातील वैद्यकीय पर्यटन क्षमतेचा पूर्ण सामर्थ्याने शोध घेण्याची आवश्यकता आहे.

प्रस्तावना

पर्यटन व्यवसायात दरवर्षी 20 टक्के इतकी वाढ होत असून जगभरातील या उद्योगाची उलाढाल 439 अब्ज अब्ज डॉलर्स इतकी आहे वाटा पर्यटनाचा आरोग्य त्यातील 32 अब्ज डॉलर्स इतका आहे भारतात आरोग्य पर्यटनासाठी चांगल्या संधी उपलब्ध आहेत भारतात प्रामुख्याने शारीरिक मानसिक आणि आध्यात्मिक पर्यटन अशा तीन प्रकारात आरोग्य पर्यटनाच्या सोयी दिल्या जातात. या क्षेत्रातील पर्यटनाचा भारताचा वाटा 18 अब्ज डॉलर्स इतका आहे आणि येत्या चार वर्षात त्यात किमान 50 टक्के वाढ नोंदविली जाईल असेही अमेरिकेतील एका सर्वेक्षण अहवालात नमूद करण्यात आले आहे.जागतिक पर्यटन क्षेत्रात आरोग्य पर्यटनाचा विकास अधिक वेगाने होत आहे.आरोग्यासंबंधी भारतीयांना चांगले ज्ञान आहे विविध औषध पद्धतींचा वापर भारतात शेकडो वर्षांपासून केला जात आहे.निसर्गोपचार ही भारताची खासियत आहे. अमेरिकेच्या तुलनेत भारतात मोठ्या आजारावरील उपचार ८० टक्के स्वस्तात होतात. त्यामुळे तेथील नागरीक भारतात येवून उपचार घेणे पसंत करतात . सात वर्षांपासून भारतात इलाज करुन घेण्यासाठी-केवळ अमेरिकाच नाहीतर जगभरातील रुग्ण गेल्या सहा मोठ्या प्रमाणावर येत आहेत. कारण युरोप किंवा अमेरिकेपेक्षा आपल्या देशात अत्याधुनिक चिकित्सा खूपच कमी खर्चात उपलब्ध आहेगेल्या काही वर्षांत दिल्ली ., चंडीगढ, मुंबई, बेंगळुरु आणि चेन्नई येथील